

de terra i palla, com a característiques de les Hortes de València (Covarr.) i de Múrcia (documentació força més tardana, des de 1614, BRAE XIII, 503; una interessant relació castellana dels Ss. XVI-XVII publ. en AORBB (IV, 1931, 196), parla també de «beracas» en el Principat. També en castellà s'ha referit sempre sobretot a barraques de soldats (veg. Eguilaz) i de gitanos (Cervantes en *La Gitanilla*). Des del català passà directament al Sud de França (Marsella, 1381), també referint-se a les de soldats, que hom vol cremar; al fr. *baraque* (abans *barraque*, ja en el S. XV), i des del XVI hi és freqüent, aplicat a pescadors i soldats. Durant la guerra dels 30 anys, el francès va transmetre'l com a terme militar a totes les llengües europees: l'angl. *barrack* [especialment *barracks* 'caserna', 1678]; a l'al. *baracke*,⁴ al neerl. *barak*, a les llengües escandinaves i les restants germàniques, etc. Del francès pot venir així mateix l'it. *baracca*,⁵ almenys en el sentit militar.⁶ I del castellà, el català o el francès, es degué pendre *barraca* en portuguès, també mot militar quan apareix per primer cop en el S. XVII (J. Salgado de Araújo, *Sucessos Milit.*, cita de Vieira). A diferència d'aquestes terres forasteres en català apareix amb aplicació molt més variada, que en el País Valencià es pot estendre igualment a construccions de pedra, i això és el que predomina en les zones rústiques del Princ. i les Illes (veg. els gravats d'AlcM, cf. a baix el *barracar* dels molins, sense excloure'n certs tipus de cova usats amb el mateix valor: a St. Llorenç des Cardassar és una cova (d'on *Can Barraques* del veïnat de Pocaforina), a la vall de Laguar el Tossal de la Barraca i a les Jubees de Dalt la *Barraca 's Porcs* ('senglars'), cova en el fons d'un gran i silvestre barranc.

Passant a l'etimologia comencem descartant la teoria de Pentti Aalto (*Neuphil. Mtgn.* XXXIX, 375-386), mera curiositat, que hi volia veure un avatar de l'asiri *parakku* 'temple d'un déu' i 'residència reial' (encara neobabilònic *parakku* «Göttersitz», gloss. d'Ebeling), que fins i tot descendiria d'un sumeri *bárag*. Que un mot així es propagués al siríac *parakkā* és fet corrent en dates tardanes, que de cap manera no ens funda per suposar que vagi propagar-se als fenicis, i que aquests el poguessin traspasar a les Balears.⁷ L'erudit finlandès es deixa enlluernar per la semblança de la barraca de bestiar menorquina amb certes torres piramidals acàdiques i babilòniques, però ens consta d'una banda que els tipus més antics i corrents en les nostres terres són formes i materials diferentíssims; i de l'altra, que tot i essent arcaic el tipus de construcció d'aqueixa mena de *barraca* menorquina, infinitament més arcaic és el de les navetes i talaïots, i això no obstant duen noms de data recent.

Més raonable és la indicació de Schuchardt, tendent a reforçar l'antiguitat del tipus de la barraca valenciana, que un tipus de construcció ben semblant reapareix a les conservadores zones palustres de la costa provençal-llengüadociana.

En l'aspecte de la història semàntica i etnogràfica conserven més validesa les afirmacions tan repetides

de la derivació de BARRA (FEW, etc.) o del mot pre-romà hispànic que ha donat el cast. *barro* (cf. aquest a l'article del DCEC), com suggereixen els materials de la barraca de l'Horta i han dit molts des d'AlcM («latí [!] *barrum*»). Per a una cosa i altra hi ha l'entrebanc del «sufix», com sigui que, sobretot a l'Orient hispànic, difícilment es pot parlar d'un sufix -ACCU, -ACCA, o -ac, ni en mots indígenes allí i de data pre-romana: llavors l'objecció fóra, és veritat, menys rotunda, quan tant hi ignorem, i es debilitaria més si tinguéssim bons indicis que ja era paraula oriünda del català primigeni del Principat, on entrem en freqüent contacte amb les coses indoeuropees; i especialment les cèltiques (on tal sufix realment existí poc o molt, com a variant poc freqüent dels tipus -AKO-, -IKKO-, etc.). En aquest cas tampoc fóra forçós descartar la relació amb el tipus *parra-pàrrec*, de què parlarem més avall. I ja hem vist que aquesta procedència és una possibilitat ben definida, que no es pot titllar d'inversemblant.

De tota manera (i mentre no s'assenyalin documents anteriors a 1249 i a la *Crònica* del Conqueridor) reconixerem que la major part dels indicis apunten més aviat a les terres meridionals de la nostra llengua. Cap aquí és també on hauríem de dirigir el pensament si insistíem a pensar en variants dels tipus fonètics BARKA o BARGA, com féu per a aquest, Unterforcher (ZRPb. XXXV, 517), especialista de llengües trentino-tirolesos —variant del pre-romà *barga* 'cabana' (veg. DCEC, *varga*), amb pas de *bàreca* a *báraka*, -*ràka*—, i com pensà per un moment Schuchardt amb referència a BARCA (cf. *naveta*, el NL castellà *El Barco*, etc.).⁸

En una hipòtesi mossàrab potser fóra el més prudent contentar-se amb postular una base desconeguda *BARRÁCA o *BARRACCA. En tot cas llavors tindríem dret a postular un ètímon *BARRA(C)CINA per al NL aragonès i cast. *Barrachina*⁹ i el val. *Barratzina*, molt repetit com a cognom i toponím menor, com a derivat d'aqueix *BARRA(C)CA. Cf. *Marratxi* mall. [*Barrachina*, 1230].

Més versemblança cobriria aleshores la hipòtesi etimològica de Baist (autor de l'estudi més útil publicat fins ara per estrangers sobre l'origen del nostre mot),¹⁰ almenys en el punt essencial de relacionar amb l'ètímon de PARRA, amb el canvi arabitzant de p- en b-. Molt bé podria tenir gran raó a objectar que el context de 1276 (i el de les Cròniques i molts dels altres que hi he afegit) és netament desfavorable a la derivació de *barro*. Justament les raons d'escepticisme que jo adduïa en aquell estudi restaren esvaïdes després del meu article PARRA: de fet es comprovà, en escriure aquest, que el sentit bàsic de *parra* fou 'glorieta emparrada', i que el mot era afí de PARRIKO- 'pleta, corral de bestiar'. Pensariem, doncs, que el mossàrab primitiu conegué un *párreka germà d'aquest, que assimilà més tard la vocal postònica a les altres dues i, ulteriorment, en consolidar-se l'arabització de València, se'n féu *barraca*, per l'absència de p- en àrab, i la tendència de l'àrab vulgar a traslladar